

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
Sektor za bilateralne odnose

Broj:

Podgorica, 25. jul 2011. godine

Informacija
o Programu međunarodne razvojne saradnje između Crne Gore i Republike Slovenije za 2011. i 2012. godinu

Na osnovu Sporazuma o razvojnoj saradnji između Vlade Republike Slovenije i Vlade Crne Gore, potpisanog u Ljubljani 7. februara 2008, Vlada Republike Slovenije je u sklopu Okvirnog programa o međunarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomoći Republike Slovenije za 2011-2012, kao podršku bilateralnoj razvojnoj saradnji između Republike Slovenije i Crne Gore, predvidjela pomoć u iznosu od 1,185.500 EUR za 2011. godinu.

Okvirnim programom o međunarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomoći Republike Slovenije, Vlada Republike Slovenije opredijelila je sredstva u iznosu 970 500 eura za razvojne projekte u Crnoj Gori u 2011. Program međunarodne razvojne saradnje između Republike Slovenije i Crne Gore za 2011. i 2012. podržava ključne strateške ciljeve Crne Gore, naročito pristupanje EU, i obuhvata razvojne projekte koji imaju za cilj jačanje ekonomske i socijalne infrastrukture Crne Gore, posebno u dijelu koji se odnosi na ekonomiju, zaštitu životne sredine i socijalnu infrastrukturu.

Na ime tehničke pomoći Crnoj Gori Vlada Republike Slovenije je za 2011. izdvojila sredstva u iznosu od 180.000 eura u okviru Međunarodnog programa razvojne saradnje za 2011. i 2012. godinu. Ekspertska pomoć se obezbjeđuje uglavnom u formi konsultacija i razmjene iskustava između eksperata dvije strane, razmjene materijala i stručnog mišljenja i obuke državnih službenika kroz studijske posjete, seminare i radionice.

PROGRAM ME UNARODNE RAZVOJNE SARADNJE IZME U REPUBLIKE SLOVENIJE I CRNE GORE ZA 2011. I 2012. GODINU

Republika Slovenija i Crna Gora (u daljem tekstu strane), na osnovu Sporazuma izme u Vlade Republike Slovenije i Vlade Crne Gore o razvojnoj saradnji, potpisanog u Ljubljani 7. februara 2008. i u skladu sa Okvirnim programom o me unarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomo i Republike Slovenije za 2011. i 2012. usvojenim odlukom Vlade Republike Slovenije 17. marta 2011, dogovorile su se o sljede em programu bilateralne razvojne saradnje za 2011. i 2012:

I ZAJEDNI KI ODBOR

lan 1

Strane su imenovale nove lanove Zajedni kog odbora koji predlaže prioritete, programe i projekte me unarodne razvojne saradnje i prati implementaciju me unarodne razvojne saradnje.

Vlada Republike Slovenije je predvidjela odvojene kovertu u sklopu Okvirnog programa o me unarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomo i Republike Slovenije za 2011-2012 kao podršku bilateralnoj razvojnoj saradnji izme u Republike Slovenije i Crne Gore u iznosu od 1,185.500 EUR za 2011. godinu. Osnova za raspodjelu sredstava u 2012. godini bi e raspodjela iz 2011.

II RAZVOJNI PROJEKTI SA CILJEM JA ANJA EKONOMSKE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE

lan 2

Okvirnim programom o me unarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomo i Republike Slovenije, Vlada Republike Slovenije opredijelila je sredstva u iznosu 970 500 eura (devetsto sedamdeset hiljada petsto) za razvojne projekte u Crnoj Gori u 2011. Osnova za raspodjelu sredstava u 2012. e biti raspodjela sredstava u 2011.

Korisnik mora osigurati svoje sopstveno u eš e u projektima.

Korisnik odlu uje po svom naho enju kako e zatvoriti finansijsku konstrukciju projekta. Javni subjekt koji je korisnik donacije obi no obezbje uje svoj udio iz budžeta (državnog ili opštinskog) u obliku redovnog budžetskog priliva, zajmova i donacija od strane drugih nacionalnih ili me unarodnih institucija.

Javni subjekti korisnika biraju provajdera usluga u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom korisnika koje ure uje javne finansije i javnu nabavku. U odre enim slu ajevima, kada Republika Slovenija obezbijedi glavni dio ko-finansiranja, Centar za me unarodnu saradnju i razvoj (CMSR) u dogovoru sa korisnikom, bira provajdera usluga na osnovu tendera objavljenog u Republici Sloveniji u skladu sa slovena kim zakonodavstvom koje ure uje javne finansije i javnu nabavku.

lan 3

Program me unarodne razvojne saradnje izme u Republike Slovenije i Crne Gore za 2011. i 2012. podržava klju ne strateške ciljeve Crne Gore, naro ito pristupanje EU, i obuhvata razvojne projekte sa ciljem ja anja ekonomske i socijalne infrastrukture Crne Gore, posebno u dijelu koji se odnosi na ekonomiju, zaštitu životne sredine i socijalnu infrastrukturu.

3.1 Ekonomija i zaštita životne sredine

Uprkos maloj teritoriji, Crna Gora je izuzetno bogata prirodnim resursima i prirodnim naslje em, pri emu i jedno i drugo nude zna ajne potencijale. Imaju i u vidu da je unutrašnje tržište malo, budu i rast i razvoj države e zavisiti prije svega od uspjeha izvozno orijentisane ekonomije i turizma, razvijenih na društveno i ekološki odgovoran na in. U svom Prostornom planu za period do 2010. Crna Gora je potvrdila potrebu za razvoj svojih sjevernih oblasti, uklju uju i i podru je Nacionalnog parka Durmitor (UNESKO lista Svjetske baštine). Razvoj visokokvalitetne turisti ke ponude i ekoturizma i poboljšanje postoje e turisti ke ponude su prioriteti ekonomske politike Crne Gore.

Odluka Crne Gore kao nezavisne i me unarodno priznate države da teži i podržava proces evroatlantskih integracija zahtijeva odgovoran, sveobuhvatan i kompleksan pristup razvoju. Energetskom sektoru se pristupa u kontekstu sveobuhvatnog, dugoro nog i održivog razvoja sa pozitivnim makroekonomskim efektima. Crnogorska Strategija razvoja energetskog sektora obuhvata me unarodne obaveze Crne Gore, smjernice energetske politike EU i obaveze iz Ugovora o osnivanju Energetske zajednice koji utvr uje principe reorganizacije energetskog sektora i razvoj regionalnog energetskog tržišta.

Efikasniji pristup je primijenjen na zaštitu životne sredine, regulisanje saobra aja u urbanim sredinama i modernu upravljanje otpadom. Adekvatno regulisanje saobra aja bi pomoglo u pobolšanju kvaliteta prostora, zaštite životne sredine i održive mobilnosti. Razvijen i funkcionalan sistem kontrolisanog evidentiranja i klasifikacije otpada, mogućnost reciklaže i efikasan sistem upravljanja otpadnim vodama su klju ni elementi sveobuhvatne strategije zaštite životne sredine na nivou lokalnih zajednica i cijele države.

Imaju i u vidu gorepomenuto, strane su predvidjele sljede e projekte za 2011. i 2012:

- 1. Druga faza projekta „Implementacija Ugovora o osnivanju Energetske zajednice i razvoj IT sistema za infrastrukturu energetskog sektora“**
- 2. Studija izvodljivosti mehani ko-biološke i termi ke obrade komunalnog otpada u Beranama i studija izvodljivosti za daljinsku toplifikaciju grada Berane**
- 3. Detaljni prostorni planovi za višenamjenske akumulacije na Mora i**
- 4. Izgradnja mosta na obilaznici u Plavu**
- 5. Izrada pilot studije osnovnih parametara za projektovanje malih hidroelektrana**
- 6. Ekološki oporavak-strategija razvoja Crne Gore**
- 7. Izgradnja „solarnog puta“ u Opštini Žabljak**
- 8. Druga faza projekta „Unapre enje ponude hotela Gorske o i na Žabljaku“**
- 9. Instaliranje sistema za pre iš avanje otpadnih voda u Opštini Žabljak**
- 10. Studija razvoja saobra aja u Nikši u**

Druga faza projekta „Implementacija Ugovora o osnivanju Energetske zajednice i razvoj IT sistema za infrastrukturu energetskog sektora“

U planskim dokumentima (izme u ostalog u Strategiji razvoja energetskog sektora do 2025) Vlada Crne Gore je unapre enje energetske efikasnosti stavila na sami vrh liste prioriteta strukturnih poboljšanja u nacionalnom energetskom sektoru.

Cilj ovog projekta je da se uspostavi sistem podržan informacionim tehnologijama kako bi se uvele mjere energetske efikasnosti u razli ite oblasti javnog sektora. Glavni doprinos projekta razvoju energetskog sektora Crne Gore, koji je od vitalnog zna aja

za njen dalji ekonomski razvoj, je integracija svih neophodnih aktivnosti i sistema koji e omogu iti jednostavno, transparentno i kontrolisano uvo enje energetske efikasnosti u javni sektor Crne Gore, omogu avaju i istovremeno nadležnim organima korisnika da kontinuirano prate rezultate i dalja poboljšanja. Uvo enje sistema e se zaklju iti primjerom pilot aplikacije-na javnoj rasvjeti, kao relativno velikom potroša u energije sa mogu im velikim uštedama . To je jednostavan i efikasan na in za obuku lokalnih eksperata za dalji samostalan rad sa budu im aplikacijama.

Poboljšana energetska efikasnost e doprinijeti smanjenju potrošnje energije i troškova i manjem optere enju životne sredine, a tako e i ubrzanju društvenog i ekonomskog razvoja i ostvarenja EU težnji.

Studija izvodljivosti mehani ko-biološke i termi ke obrade komunalnog otpada u Beranama i studija izvodljivosti za daljinsku toplifikaciju grada Berane

Opština Berane preduzima aktivnosti za izgradnju nove deponije i reciklažnog centra za preradu komunalnog otpada. Da bi se obezbijedila integralna prerada komunalnog otpada, u skladu sa evropskim standardima zaštite životne sredine, potrebna je studija izvodljivosti mehani ko-biološke i termi ke obrade komunalnog otpada.

U ovom trenutku, sve zgrade na podru ju Berana koriste pojedina ne pe i , oslanjaju i se gotovo isklju ivo na vrsta goriva, prije svega drvo i ugalj. Kao dio studije izvodljivosti za daljinsku toplifikaciju grada Berane bi e ispitane tehnološke, ekonomske i ekološke mogu nosti za izgradnju toplovodne mreže za daljinsku toplifikaciju. Koriš enjem jedinstvenog energetskeg izvora koji je u skladu sa ekološkim propisima, mreža e obezbijediti neophodnu toplotu putem tople vode za grijanje cijelog grada uz minimalno zaga enje.

Dvije studije e dati osnovu za donošenje odluke o investicijama iz tehnološke, ekonomske i ekološke perspektive.

Detaljni prostorni planovi za višenamjenske akumulacije na Mora i

Prošireni, detaljni prostorni plan e biti razra en u okviru projekta za višenamjenske akumulacije koji obuhvata cio sliv rijeke Mora e. Hidropotencijali Mora e i njenih pritoka e se eksploatisati na osnovu razra enog plana. Prostorni plan e definisati oblasti za etiri velike hidroenergetske lokacije. To e biti osnova za eksploataciju potencijala srednjeg toka Mora e. Plan e uklju iti i druge lokacije za male hidroelektrane koje e koristiti preostali potencijal. .

Glavni cilj izrade prostornog plana za višenamjenske akumulacije na Mora i je razvijanje jasne vizije za tu oblast, što je od najve e važnosti za izgradnju infrastrukture za dalji razvoj lokalnih zajednica i cijele Crne Gore. Projekat predvi a procjenu uticaja na životnu sredinu, što je od klju nog zna aja za zemlju kojoj predstoji javna rasprava o objektima ija izgradnja narušava životnu sredinu.

Izrada prostornog plana je preduslov za realizaciju investicionih projekata i izgradnju objekata na lokacijama koje zahtijevaju trajnu modifikaciju životne sredine.

Izgradnja mosta na obilaznici u Plavu

Plav je jedna od najsiromašnijih opština u Crnoj Gori, ali nudi potencijale za razvoj turizma. Izgradnja infrastrukturnih objekata, kao što su obilaznice i mostovi, doprinosi povezivanju najistaknutijih turisti kih mjesta i, kao rezultat toga, podsti e razvoj turizma. Donacija Republike Slovenije e se koristiti za izgradnju mosta na obilaznici.

Izrada pilot studije osnovnih parametara za projektovanje malih hidroelektrana

Crna Gora ima izuzetne geografske i hidrološke predispozicije za izgradnju malih hidroelektrana, ipak definisanje neophodnih parametara za optimalnu upotrebu hidropotencijala malih vodotoka nije jednostavno. Nije jednostavno obezbijediti neophodne i stru ne geološke, geomehani ke, geomorfološke, geodetske, hidrogeološke, hidrološke, energetske, sociološke osnove i osnove za zaštitu žvite sredine. Zbog toga se izrada projektne dokumentacije i izgradnja malih hidroelektrana odložu.

Izrada pilot studije o osnovnim parametrima za projektovanje malih hidroelektrana u Crnoj Gori e biti primjer za stu ne osnove i uspostavljanja neformalnih standarda - predlog za pripremu neophodne projektne dokumentacije koja e pospješiti izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori. Ova studija e biti model za izradu drugih sli nih, nau nih i stru nih studija neophodnih za projektovanje i izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori.

Koriš enjem obnovljivih izvora energije male hidroelektrane smanjuju emisiju ugljen dioksida. One su od vitalnog zna aja za društvo i zemlju; u oblastima koje je Crna Gora odabrala njihova izgradnja ne e imati negativnog uticaja na životnu sredinu.

Ekološki oporavak - strategija razvoja Crne Gore

Crnogorske jedinstvene ljepote i mogu nosti moraju biti zašti ene ili obnovljene ukoliko su ve zaga ene ili izložene prekomjernoj eksploataciji. Ve ina prirodnih resursa je degradirana i mora biti obnovljna ili preventivno zašti ena ekološkim oporavkom prilago enim lokalnim okolnostima.

Projekat e identifikovati najurgentnije ekološke probleme i njihove uzroke. Ekološka situacija u Crnoj Gori e biti ocijenjena u skladu sa ekološkim ciljevima EU. Odabra e se projekti za ekološki oporavak Crne Gore i uspostavi e se saradnja sa svim regionima kako bi se ideja ekološkog oporavka ugradila u obrazovni sistem i razvojna dokumenta Crne Gore. Osim toga, bi e definisani prioriteti za sprovo enje ekološkog oporavka i formira e se ekspertska osnova za sprovo enje ekološkog oporavka u praksi.

Ovaj projekat e ohrabriti aktivniji pristup ekološkoj politici koji može zna ajno uticati i na ekonomski i socijalni razvoj zemlje kroz zaštitu prirodnih bogatstava.

Izgradnja "solarnog puta" u opštini Žabljak

Crna Gora ulaže veliki napor da postane dio Evropske unije. Ipak, naišla je na neke prepreke, me u kojima su i propisi koji ograni avaju difuziju svjetlosti u skladu sa evropskim sandardima za sprje avanje svjetlosnog zaga enja.

U skladu sa strateškim smjernicama Crne Gore za ekološku proizvodnju elektri ne energije, opština Žabljak teži da uvede inovativna rješenja i upotrebu solarne energije za javne potrebe. Projekat e omogu iti realizaciju djelimi nog osvjetljenja turisti ke panorame Žabljaka. Ušteda elektri ne energije i niski troškovi održavanja e poboljšati ekološki imidž opštine.

Upotreba fotonaponskih tehnologija e stvoriti mogu nosti za uvo enje drugih nezavisnih sistema proizvodnje elektri ne energije na drugim lokacijama, hibridne rasvjete i sistema kontrole. Ciljevi projekta su da se smanji cijena energije, održavanja, zatim da se umanja emisija ugljen dioksida, kao i da se poboljša turisti ka ponuda.

Druga faza projekta "Unapre enje ponude hotela Gorske o i na Žabljaku"

Turizam je osnovni stub ekonomije Crne Gore. Njegovim uspješnim razvojem e se otvoriti nova radna mjesta, pružaju i nove izvore prihoda za stanovništvo. Strateški cilj turisti kog razvoja Crne Gore je da obezbijedi svoje mjesto na globalnom nivou i to kao turisti ka destinacija visokog kvaliteta, zatim da se otvore nova radna mjesta i da se poboljša životni standard, uz istovremeno garantovanje prihoda i ekonomskog poboljšanja cjelokupnog društva, a naro ito nerazvijenih sjevernih djelova zemlje.

Želja da se proširi turistička ponuda i želja za uvođenjem zdravstvenog turizma na Žabljaku, kao i u cijelom durmitorskom području je ujedno i prva faza poboljšanja ponude hotela "Gorske oči". Druga faza se odnosi na rekonstrukciju i opremanje dodatnih objekata hotela, što će doprinijeti poboljšanju njegove ponude. Sve ovo će doprinijeti daljnjem razvoju turizma i cijele crnogorske privrede, a posebno privrede sjevernih dijelova zemlje suočenih za lošom ekonomskom i demografskom situacijom.

Izgradnja prijemnog kanala i regulisanje prelijevanja otpadnih voda u opštini Žabljak

Opština Žabljak se nalazi u Nacionalnom parku Durmitor i centar je kako zimskog tako i ljetnjeg turizma. Uprkos tome, Žabljak je jedna od najnerazvijenih opština Crne Gore. Glavna prepreka njenom bržem razvoju je nepostojanje sistema komunalne infrastrukture.

U oblasti opštine je pronađen izvjestan broj septičkih jama bez kanalizacionih sistema; oni su glavni uzrok zagađenja podzemnih voda i glavna prijetnja zdravlju stanovništva, ali i velika smetnja za razvoj turizma, koji predstavlja jednu od vodećih grana privrede u ovim krajevima.

Donacija Republike Slovenije će omogućiti prvu fazu projekta, izgradnju komunalne infrastrukture, konkretno izgradnju prijemnih kanala i regulisanje prelijevanja otpadnih voda.

Izgradnja kanalizacionog sistema će ograničiti zagađenje podzemnih voda i slivova vode za piće. Poboljšanje infrastrukture je jedan od uslova za izgradnju turističkih objekata koji će omogućiti nove poslove za stanovništvo i doprinijeti ekonomskom razvoju regiona.

Studija razvoja saobraćaja u Nikšiću

Nikšić je drugi po veličini grad u Crnoj Gori, i kao takav, on je polazna tačka i krajni cilj mnogih saobraćajnih tokova. Budućnost razvoja saobraćaja zavisi od planiranja efikasne saobraćajne mreže i koordiniranja drumskim i željeznim saobraćajnim režimima.

Glavni cilj studije je da predloži konkretna rješenja za gradski saobraćaj u Nikšiću. Ova studija će biti osnov daljih projekata o saobraćajnim pitanjima, čiji su ciljevi poboljšanje kvaliteta gradskog života, zaštita životne sredine i održiva mobilnost. Izrada studije će tako uključiti i prognozu društvenog i ekonomskog razvoja Nikšića kao i predložena rješenja za regulisanje saobraćaja u Nikšiću.

Studija razvoja saobraćaja u Nikšiću će povezati sve ovlaštene subjekte zainteresovane za planiranje i izgradnju različitih saobraćajnih sistema.

3.2. Socijalne službe i infrastruktura

U saradnji sa Crnom Gorom Slovenija realizuje dio svojih prioriteta u oblasti meunarodne razvojne saradnje, doprinose i jačanju socijalnih službi koje u okviru ovog programa obuhvataju i podršku i poboljšanje uslova za istraživanje i razvoj znanja u oblasti lijekova i medicinske opreme.

Strane će nastojati da poboljšaju socijalne službe i unaprijede dobru praksu ulaganjem napora da se obezbijedi socijalna i lična bezbjednost. Ove će aktivnosti posredno doprinijeti i modernizaciji lokalne samouprave. Projekat će se fokusirati i na razvoj obrazovanja, modernizacije socijalne infrastrukture, kao i na pospešivanje ekonomskog razvoja inovativnim metodama usmjerenim na obezbjeđivanje boljeg kvaliteta turističkog servisa. U obzir će se uzeti regionalni razvoj, jer je jedan od ciljeva i da se doprinese miru, bezbjednosti i stabilnosti u regionu. U skladu sa tim, strane će nastojati da podsaknu kulturnu raznolikost i interkulturni dijalog.

Planirani projekti:

- 1. Opremanje laboratorije Agencije za lijekove i medicinska sredstva u Podgorici**
- 2. Opremanje Regionalnog centra za upravljanje kulturnim nasleđem na Cetinju**
- 3. Stvaranje tehničkih uslova za obezbjeđivanje socijalne i lične sigurnosti na Cetinju**
- 4. Stvaranje tehničkih uslova za podizanje kvaliteta turističkih usluga na Cetinju**
- 5. Opremanje kulturnog centra "18. septembar" u Nikšiću**

Opremanje laboratorije Agencije za lijekove i medicinska sredstva u Podgorici

Projekat predviđa opremanje novoizgrađenog objekta Agencije za lijekove i medicinsku opremu i nacionalne laboratorije za praćenje. Adekvatno opremljena laboratorija bi doprinijela boljem zdravlju stanovništva, poboljšanju sistema zdravstvene zaštite, poboljšanju efikasnosti u otkrivanju falsifikovanih lijekova i cjelokupnom poboljšanju znanja u toj oblasti. Ovo može pozitivno uticati na razvoj farmaceutskog sektora, ali i distributivne mreže. Ovim će se na indirektan način omogućiti otvaranje novih radnih mjesta u sektorima proizvodnje i distribucije.

Opremanje Regionalnog centra za upravljanje kulturnim nasleđem na Cetinju

Ministarstvo kulture Crne Gore sprovodi pripreme za osnivanje regionalnog centra za upravljanje kulturnim nasleđem na Cetinju. Kulturni centar će podstaći i institucije u regionu za pospešivanje upravljanja kulturnim nasleđem, jačanje upravljačkih kapaciteta, formiranje mreže stručnjaka iz ove oblasti, sprovođenje obuka i pospešivanje meunarodne saradnje u upravljanju kulturnim nasleđem.

Republika Slovenija učestvuje i u Savjetu ministara kulture jugoistočne Evrope i u inicijativi "Kulturno nasleđe - most ka zajednici koju budu nositi", podržava osnivanje Centra kroz deklaracije usvojene preko ovih inicijativa. Donacijom opreme Slovenija će omogućiti ostvarivanje ciljeva definisanih u Ljubljanskom procesu.

Stvaranje tehničkih uslova za obezbjeđivanje socijalne i lične sigurnosti na Cetinju

Cetinje je grad sa bogatim kulturnim nasljeđem, obrazovanjem umjetnošću i istorijom. To je glavni turistički potencijal koji može da olakša razvoj grada i opštine. Lokalne vlasti nastoje da uspostave tehničke uslove za obezbjeđivanje lične i socijalne sigurnosti. Sa uspostavljanjem sistema za video nadzor, cetinjske lokalne vlasti žele da dobiju relevantne i najnovije podatke i prilagode ih svojim standardima u cilju poboljšanja bezbjednosti svojih stanovnika, turista i objekata koje posjete i omoguće policiji da u realnom vremenu dobiju informacije o dešavanjima u gradu. Projekat će pomoći u poboljšanju sigurnosti građana i objekata. Bez štetnog uticaja na životnu okolinu, projekat će pomoći u poboljšanju turističke ponude grada i stvoriti uslove za smanjenje troškova zaštite građana, institucija i kompanija. Cetinje je istorijski grad i lokalne vlasti žele da očuvaju kulturno nasljeđe. Moderan oblik zaštite je odgovarajući i efikasan način da se to postigne. Očuvanje kulturne baštine je, takođe, dio politike razvoja Slovenije.

Stvaranje tehničkih uslova za podizanje kvaliteta turističkih usluga na Cetinju

Razvoj turizma je prioritet crnogorske ekonomije. Crna Gora ima resurse od suštinskog značaja za dalji razvoj turističke djelatnosti koja stimuliše razvoj drugih komplementarnih djelatnosti. Takav razvoj ima niz pozitivnih ekonomskih efekata, uključujući smanjenje broja nezaposlenih i poboljšanje životnog standarda. Raznovrsna turistička ponuda i integracija kriterijuma održivosti su razvojni prioriteti.

Projekat uvođenja bežične mreže na području Cetinja omogućuje besplatan pristup Internetu za turiste i stanovnike Cetinja. To će podići nivo turističke ponude, a posebno za one građane Cetinja koji, zbog svoje ekonomske situacije, nemaju pristup Internetu.

Opremanje kulturnog centra „18.septembar“ u Nikšiću

Opština Nikšić je preuzela rekonstrukciju i adaptaciju enterijera kulturnog centra „18.septembar“. Donacija Republike Slovenije bi bila korisna za opremanje sale i ostalih prostorija odgovarajućim namještajem i opremom, za nabavljanje scenske opreme, osvjetljenja kao i audio i video opreme. Cilj projekta je da poboljša uslove za kulturnu aktivnost u Nikšiću i time se olakšati socijalni razvoj opštine i dati pozitivan uticaj na razvoj mladog stanovništva. Indirektno, to će olakšati stvaranje novih radnih mjesta i na taj način doprinijeti ekonomskom napretku opštine i sveukupnom razvoju lokalne zajednice.

III Tehnička pomoć Ilan 4.

Republika Slovenija podržava evropsku perspektivu Crne Gore, proces integracija u Evropsku uniju i usvajanje evropskih standarda i normi. Republika Slovenija obezbjeđuje Crnoj Gori ekspertsku pomoć u harmonizaciji nacionalnog zakonodavstva sa pravnim tekovinama Evropske unije i u njenoj implementaciji. Strane i njihove odgovorne institucije blisko sarađuju u cilju ubrzanja procesa evropskih integracija Crne Gore i čine ih efikasnijim. U 2011. i 2012, saradnja u ovom okviru će se fokusirati na sljedeće oblasti:

4.1. Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva održivog razvoja i turizma u oblasti životne sredine i prostornog planiranja:

- aktivnosti Inspeksijske službe za životnu sredinu u oblasti životne sredine i prostornog planiranja;
- zaštita životne sredine;

- harmonizacija građevinskog sistema sa pravnim tekovinama EU koja je na snazi a koja se odnosi na životnu sredinu i prostorno planiranje;

- harmonizacija nacionalnih propisa sa propisima EU koji se odnose na životnu sredinu.

4.2. Priprema za unošenje INSPIRE Direktive u nacionalno zakonodavstvo i uloga nacionalnih organa za oblast geodezije u nadgledanju procesa.

4.3. Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave uz stručnu pomoć u aktivnostima vezanim za pridruživanje Crne Gore Evropskoj uniji i pomoć u implementaciji reformi za efikasniji rad policije.

4.4. Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva zdravlja u sljedećim oblastima:

- ilegalne droge;

- kozmetički proizvodi;

- monitoring potrošnje lijekova koji se finansiraju iz javnih fondova i inspekcija (farmaceutska kontrola i kontrola finansijskih eksperata);

- harmonizacija zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU;

- pomoć u implementaciji i usvajanju zakona o duvanu, kontroli zaraznih bolesti, jačanju ljudskih i materijalnih resursa, konsolidaciji transfuzije krvi, usvajanju zakona o tkivima i organima, i usvajanju mjera u oblasti mentalnog zdravlja.

4.5. Jačanje administrativnih kapaciteta Zavoda za statistiku u oblasti statistike rada, životnog standarda i socijalne usluge.

4.6. Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija u oblasti organizacije poslova EU.

4.7. Jačanje administrativnih kapaciteta za IPA programiranje i implementaciju – uključujući i efikasnije povlačenje sredstava prepristupne pomoći i uspostavljanje odgovarajućih struktura koje će omogućiti efikasno povlačenje.

4.8. Pomoć Upravi za igre na sreću u jačanju administrativnih kapaciteta koji obavljaju kontrolu praćenja i informacionog sistema kroz izradu relevantnih zakona i propisa u ovoj oblasti, kao i kroz pripremu tehničkih, ljudskih resursa i stručnog potencijala za uvođenje i implementaciju on-line informacionog sistema u Crnoj Gori.

4.9. Reforma obrazovnog sistema i jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva prosvjete i sporta i Instituta za obrazovanje.

4.10. Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva ekonomije na polju energetike u sljedećim segmentima:

- uvođenje procedura, uslova i kriterijuma za energetske efikasnost u prostornom planiranju i razvoju infrastrukturnih investicija i uspostavljanje mehanizama za nadgledanje efekata i izvještavanje, posebno iz perspektive realizacije obaveza preuzetih Sporazumom o energetske bezbjednosti;

- uspostavljanje i razvoj šema za upravljanje energijom u sektoru javnih struktura, sa fokusom na razvoj sistema nadgledanja energetske potrošnje i izvještavanje;

- ekspertska pomoć u implementaciji trećeg energetske paketa EU;

- prenos iskustva država članica EU u implementaciji mjera za zaštitu potrošača električne energije i gasa;

- ekspertska pomoć u upravljanju statistikom energije;

- ekspertska pomoć u razvoju sistema proizvodnje garancija koji se odnose na obnovljive izvore energije i visoko efikasnu kombinovanu proizvodnju toplotne i električne energije;

- ekspertska pomoć u pristupanju Evropskoj asocijaciji malih hidroelektrana.

4.11. Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva održivog razvoja i turizma u uvođenju informacionog sistema za jedinstvene turističke registre, centralni turistički

registar i pravni okvir u vezi sa uslugama turisti ke ponude, uklju uju i sport, rekreaciju i avanturisti ke aktivnosti.

4.12. Ja anje administrativnih kapaciteta u oblasti borbe protiv korupcije.

4.13. Ja anje administrativnih kapaciteta struktura lokalne samouprave kroz razmjenu iskustva na polju regionalnog razvoja i kohezivne politike EU.

4.14. Obuka i ja anje administrativnih kapaciteta javnog radio-televizijskog servisa uz prenos znanja i iskustva u uvo enju digitalne tehnologije.

4.15. Ja anje administrativnih kapaciteta i pomo Ministarstvu pravde u oblasti vladavine prava, uklju uju i standarde propisane u pregovorima sa EU, poglavlja 23. i 24.

4.16. Ja anje administrativnih kapaciteta Zavoda za metrologiju:

- izrada plana za regulative na polju nadzora plemenitih metala i pripreme aktivnosti Crne Gore kako bi postala strana potpisnica Konvencije o kontroli i ozna vanju predmeta od plemenitih metala;

- saradnja u oblasti metrologije na nivou zemalja.

4.17. Reforma i ja anje kapaciteta Fonda za razvoj Crne Gore.

lan 5

Vlada Republike Slovenije obezbje uje, u granicama svojih mogu nosti i u skladu sa potrebama Vlade Crne Gore, ekspertske pomo na drugim poljima ja anja administrativnih kapaciteta države.

lan 6

Ekspertska pomo se obezbje uje uglavnom u formi konsultacija i razmjene iskustava izme u eksperata dvije strane, razmjeni materijala i stru nog mišljenja i obuke državnih službenika kroz studijske posjete, seminare i radionice.

lan 7

Implementaciju predvi enih aktivnosti koordinira Ministarstvo vanjskih poslova Republike Slovenije i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore u okviru Zajedni kog odbora.

lan 8

Ekspertska pomo Republike Slovenije za Crnu Goru se finansira od strane Vlade Republike Slovenije koja je izdvojila sredstva za 2011. u iznosu od 180.000 eura u okviru Me unarodnog programa razvojne saradnje za 2011. i 2012. godinu. Osnova za raspodjelu sredstava za 2012. je raspodjela sredstava za 2011. godinu.

Ukoliko se projekat ili aktivnost obavlja u Crnoj Gori, samo u esnici iz Republike Slovenije imaju pravo na nadoknadu troškova koji nastanu.

Ukoliko se projekat ili aktivnost obavlja u Republici Sloveniji, u esnici iz zemlje korisnika imaju pravo da iz sredstava korisnika nadoknade putne troškove iz Republike Slovenije i nazad, smještaj u Republici Sloveniji i troškove javnog prevoza tokom u eš a u projektu ili aktivnosti.

Ostali mogu i troškovi vezani za implementaciju projekta ili aktivnosti se tako e pokrivaju u skladu sa projektnim planom i programom aktivnosti.

IV OSTALI OBLICI SARADNJE

lan 9

Strane su saglasne da podsti u razvojne aktivnosti institucija iz Republike Slovenije u Crnoj Gori koje su zadužene za implementaciju i saradnju nevladinih organizacija. One

e podržati druge oblasti i druge oblike bilateralne razvojne saradnje, me u kojima i projekte nekomercijalnih javnih službi i projekte koji se sprovode regionalno u više, ili za više partnerskih zemalja istovremeno. U Okvirnom programu za me unarodnu razvojnu saradnju i humanitarnu pomoć Republike Slovenije za 2011. i 2012. godinu, Vlada Republike Slovenije je, tako e, predvidjela dodatna sredstva za navedene oblike razvojne saradnje.

lan 10

Konkretne aktivnosti i detalje u vezi sa njihovom implementacijom koordinira Ministarstvo vanjskih poslova Republike Slovenije i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore u okviru Zajedni kog odbora.

Završne odredbe

lan 11

Zajedni ki odbor priprema izvještaj o sprovo enju aktivnosti i upotrebi sredstava koja su za njih obezbijena u okviru Programa.

lan 12

Logo Republike Slovenije i slovena ke me unarodne razvojne saradnje koristi e se za službenu komunikaciju u vezi sa donacijom.

lan 13

U slu aju problema tokom implementacije pojedina nih projekata ili u slu aju da se identifikuju dodatni razvojni projekti sa ciljem konsolidacije ekonomske i socijalne infrastrukture, strane se mogu saglasiti da preina e izbor projekata. Ovo se vrši preko Zajedni kog odbora za razvojnu saradnju. Sporazum, koji je usvojen, se formalizuje u formi protokola koji ini sastavni dio ovog Programa i stupa na snagu u skladu sa lanom 14.

lan 14

Ovaj Program stupa na snagu tridesetog dana od dana potpisivanja i ostaje na snazi do 31. decembra 2012. godine. Svaka aktivnost koja je u toku, a nije završena do 31. decembra 2012. godine, nastavlja da se realizuje u skladu sa odredbama Programa do njenog finalizovanja, osim ako se strane nisu druga ije dogovorile.

Sa injen u Podgorici,2011. godine u dva originalna primjerka na engleskom jeziku.

Za Republiku Sloveniju

Za Crnu Goru

**PROGRAMME OF INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION
BETWEEN THE REPUBLIC OF SLOVENIA AND MONTENEGRO FOR 2011 AND 2012**

The Republic of Slovenia and Montenegro (hereinafter: the Parties),

on the basis of the Agreement between the Government of the Republic of Slovenia and the Government of Montenegro on Development Cooperation, signed in Ljubljana on 7 February 2008 and

in accordance with the Framework Programme on International Development Cooperation and Humanitarian Assistance of the Republic of Slovenia for 2011 and 2012 adopted by the decision of the Government of the Republic of Slovenia of 17 March 2011,

have agreed on the following programme of bilateral development cooperation for 2011 and 2012:

**I
JOINT COMMITTEE**

Article 1

The Parties appointed new members of the Joint Committee which proposes the priorities, programmes and projects of international development cooperation, and monitors the implementation of international development cooperation.

The Government of the Republic of Slovenia has envisaged separate envelopes within the Framework Programme on International Development Cooperation and Humanitarian Assistance of the Republic of Slovenia for 2011-2012 in support of bilateral development cooperation between the Republic of Slovenia and Montenegro in the amount of EUR 1,185.500 for 2011. The basis for the allocation of funds in 2012 will be the 2011 allocation.

**II DEVELOPMENT PROJECTS AIMED AT ENHANCING ECONOMIC AND SOCIAL
INFRASTRUCTURE**

Article 2

Within the Framework Programme on International Development Cooperation and Humanitarian Assistance of the Republic of Slovenia for 2011 and 2012, the Government of the Republic of Slovenia earmarked funds in the amount of EUR 970,500 (nine hundred seventy thousand and five hundred) in support of development projects in Montenegro in 2011. The basis for the allocation of funds in 2012 will be the 2011 allocation.

The beneficiary must ensure their own participation in the projects.

The beneficiary decides at their own discretion on how to close the financial construction of the project. The public entity which is the beneficiary of the donation usually provides their share from the budget (state or municipal) in the form of regular budgetary inflow, loans and donations by other national or international institutions.

Public entities of the beneficiary select the service provider in line with the beneficiary's national legislation regulating public finances and public procurement. In certain cases, when the Republic of Slovenia provides the major part of co-financing, the Centre for International Cooperation and

Development (CMSR), in agreement with the beneficiary, selects a service provider on the basis of a tender published in the Republic of Slovenia in line with the Slovenian legislation governing public finances and public procurement.

Article 3

The Programme of International Development Cooperation between the Republic of Slovenia and Montenegro for 2011 and 2012 upholds the key strategic objective of Montenegro, notably accession to the EU, and comprises development projects aimed at strengthening the economic and social infrastructure of Montenegro, particularly with regards to the economy, environmental protection and social infrastructure.

3.1 Economy and environmental protection

Despite its small size, Montenegro is exceptionally rich in natural resources and natural heritage, both offering considerable potential. Taking into account the small size of its internal market, the future growth and development of the country will depend mostly on the success of an export-oriented economy and tourism, developed in a socially and environmentally responsible manner. In its Spatial Plan for the period until 2010, Montenegro confirmed the need to develop its northern part, including the area of the Durmitor National Park (UNESCO World Heritage List). The development of a high-quality tourist offer and ecotourism, and improvement to the existing tourist offer are its economic policy priorities.

Montenegro's decision as an independent and internationally recognised country, to pursue and encourage the process of Euro-Atlantic integration requires a responsible, comprehensive and complex approach to development. The energy sector is addressed in the context of all-round, sustainable and long-term development with positive macro-economic effects. Montenegro's Energy Sector Development Strategy includes its international commitments, EU energy policy guidelines and commitments from the Treaty establishing the Energy Community that sets forth the principles of the reorganisation of the energy sector and the development of the regional energy market.

A more effective approach is applied to environmental protection, traffic regulation in urban areas and modern waste management. Adequate traffic regulation would improve the spatial quality, environmental protection and sustainable mobility. A developed and functioning system of controlled evidencing and classification of waste, the possibility of recycling, and an effective system of wastewater management are essential elements of a comprehensive environmental protection strategy at the levels of local communities and the entire country.

Taking into account the above, the Parties have envisaged the following projects for 2011 and 2012:

- 1. Stage two of the project "Implementing the Treaty establishing the Energy Community and developing an IT system for energy sector infrastructure"**
- 2. Feasibility study of mechanical, biological and thermal processing of municipal waste in Berane and feasibility study of teleheating in Berane**
- 3. Detailed spatial plans for multi-purpose accumulations on the Morača**
- 4. Construction of a bridge on the Plav bypass**
- 5. Elaboration of a pilot study of basic parameters for projecting small hydroelectric power plants**
- 6. Ecoremediation – a strategy of Montenegro's development**
- 7. Construction of a "solar path" in the Žabljak Municipality**
- 8. Stage two of the project "Improving the offer of the Gorske Otok Hotel in Žabljak"**
- 9. Installing a system for wastewater treatment in the Žabljak Municipality**
- 10. Study of traffic development in Nikšić**

Stage two of the project "Implementing the Treaty establishing the Energy Community and developing an IT system for energy sector infrastructure"

In its planning documents (among other in the Energy Sector Development Strategy by 2025), the Government of Montenegro set the enhancement of energy efficiency as a priority.

The aim of this project is to establish a system supported by information technology in order to introduce energy efficiency measures to various areas of the public sector. The main contribution of the project to

the development of Montenegro's energy sector, which is vital for its further economic development, is the integration of all the necessary activities and systems which will enable a simple, transparent and controlled introduction of energy efficiency to Montenegro's public sector while enabling the beneficiary's competent bodies to continuously monitor the results and further improvements. The introduction of the system will conclude with an example of a pilot application – public lighting as a relatively large consumer of energy with much potential savings. This is a simple and efficient way to train local experts for further independent work with future applications.

Improved energy efficiency will contribute to reduced energy consumption, lower costs and lesser burdens on the environment, and also expedite social and economic development.

Feasibility study of mechanical, biological, and thermal processing of municipal waste in Berane and feasibility study of teleheating in Berane

The Berane Municipality is undertaking activities for the construction of a new landfill and a recycling centre for municipal waste processing. In order to ensure integral municipal waste processing in accordance with the European environmental *acquis*, a feasibility study is required, addressing mechanical, biological and thermal processing of municipal waste.

At the present moment, all buildings in the Berane area use individual furnaces, relying almost exclusively on solid fuels, notably wood and coal. As part of the Berane teleheating feasibility study, technological, economic and environmental possibilities will be examined for the construction of a hot-water teleheating system. By using a single energy source that complies with environmental regulations, the system ensures the necessary heat in the form of hot water for the heating of the entire agglomerated part of the town with minimal pollution.

The two studies will provide a basis for the decision on investments from a technological, economic and environmental perspective.

Detailed spatial plans for multi-purpose accumulations on the Mora a

An expanded, detailed spatial plan will be elaborated as part of the project for multipurpose accumulations that encompass the entire river basin of the Mora a. The hydropower potential of the Mora a and its tributaries will be exploited on the basis of the elaborated plan. The spatial plan will define areas for four large hydro energy locations. This will be the foundation for the exploitation of the Mora a midstream potential. The plan will include other locations for the exploitation of the remaining potential by small hydroelectric power plants.

The main aim of elaborating a spatial plan for multi-purpose accumulations on the Mora a is to develop a clear vision for the area, which is one of major significance for the construction of infrastructure for the further development of local communities and the entire Montenegro. The project envisages the assessment of environmental impacts, which is of key importance for a country facing a public debate on the construction of facilities that impinge on the environment.

The elaboration of the spatial plan is the precondition for the realisation of investment projects and the construction of facilities at locations that require permanent modifications of the environment.

Construction of a bridge on the Plav bypass

Plav is one of the poorest municipalities in Montenegro, but offers potential for the development of tourism. The construction of infrastructure facilities such as bypasses and bridges contributes to the connection of the most prominent tourist sites and, as a result, invigorates tourism. The donation of the Republic of Slovenia will be used for the construction of a bridge on the bypass.

Elaboration of a pilot study of basic parameters for projecting small hydroelectric power plants

Montenegro has exceptional terrain and hydrological natural predispositions for the construction of small hydroelectric power plants; however, defining the necessary parameters for the optimal use of hydropower potential of small watercourses has proved somewhat difficult. It is not easy to provide the indispensable and adequate expert, geological, geo-mechanical, geomorphologic, land surveying, hydro-geological, hydrological, energy, environmental, environmental protection, and sociological bases for projecting small hydroelectric power plants. As a result, the elaboration of the project documentation and the construction of small hydroelectric power plants are delayed.

The elaboration of a pilot study addressing basic parameters for projecting small hydroelectric power plants in Montenegro will provide an example of expert bases and establish an informal standard – a proposal for the preparation of the necessary project documentation that will boost the projection and construction of small hydroelectric power plants in Montenegro. The study will be a model for other comparable expert and scientific studies necessary for the projection and construction of small hydroelectric power plants in Montenegro.

By using renewable energy sources, small hydroelectric power plants reduce carbon dioxide emissions. They are of vital importance for the society and the country; in areas chosen by Montenegro, their construction would not have negative effects on the environment.

Ecoremediation – a strategy of Montenegro's development

Montenegro's unique natural beauties and features must be protected or restored if affected by pollution and over-exploitation. The majority of natural resources are degraded and must be restored or preventively protected through ecoremediation tailored to locally specific circumstances.

The project will identify the most pressing environmental problems and their causes. The environment situation in Montenegro will be benchmarked against the environmental objectives of the European Union, ecoremediation projects for resolving environmental issues will be selected and cooperation with regional communities will be established for integrating ecoremediation in the education system and Montenegro's development documents. Moreover, priorities will be defined relating to the implementation of ecoremediation and expert bases formed for the implementation of ecoremediation in practice.

The project will encourage a more active approach to the environment policy that can significantly influence the economic and social development of the country by protecting its natural resources.

Construction of a “solar path” in the Žabljak Municipality

Montenegro has been investing considerable efforts to become part of the European Union . However, it has encountered certain obstacles, among them regulations that limit the diffusion of light according to the European standards of light pollution prevention.

In line with Montenegro's strategic guidelines for environmentally-friendly electricity production, the Žabljak Municipality is seeking to introduce innovative solutions and use solar energy for public needs. The project will enable the realisation of partial lighting of the tourist panoramic path in Žabljak. Electricity savings and low maintenance costs will further the environmentally-friendly image of the municipality. The use of photovoltaic technology will create possibilities for a future introduction of other independent electricity production systems at other locations, hybrid lighting and control systems. The goals of the project are to cut down the costs of energy and maintenance, reduce carbon dioxide emissions and improve the tourist offer.

Stage two of the project “Improving the offer of the Gorske O i Hotel in Žabljak”

Tourism is the central pillar of the country's economic base. Successful development will create new jobs, providing a source of income for the population. The strategic goals of tourism development in Montenegro are to secure its strong position as a global, high-quality tourist destination, create new jobs and improve the living standards, while guaranteeing income and economic progress of the society, particularly in the undeveloped northern areas.

Seeking to expand the tourist offer and introduce health tourism in the Žabljak and Durmitor area, stage one improved the offer of the Gorske O i Hotel. Stage two will take on the reconstruction and equipment of the additional facilities of the Gorske O i Hotel and create conditions to improve its offer. This will contribute to the further strengthening and development of tourism and the entire Montenegrin economy, but particularly the northern regions faced with a dire demographic and economic situation.

Construction of a receiving canal and the regulation of wastewater treatment in the Žabljak Municipality

The Žabljak Municipality lies in the Durmitor National Park and is a leading centre of winter and summer tourism, but at the same time one of the less developed municipalities. A major obstacle to a speedier

development of the municipality is the non-existing system of municipal infrastructure. A number of cesspools are found in areas without sewer systems; they are a major cause of groundwater pollution and a threat to the health of the residents, hindering the development of tourism, which is one of the leading branches of the economy in these parts.

The donation of the Republic of Slovenia would support stage one of the project to construct municipal infrastructure, notably the construction of a receiving canal and the regulation of wastewater treatment.

The construction of a sewer system will limit the pollution of groundwaters and drinking water catchments. The improved infrastructure is a condition for the construction of tourist facilities, which will enable the creation of new jobs and positively influence economic development of the region.

Study of traffic development in Nikši

Nikši is the second largest town in Montenegro; as such, it is the starting point and the goal of many traffic flows. The future traffic development depends on planning an efficient traffic network and a coordinated road and railway traffic regime.

The main goal of the study is to propose specific solutions for urban and traffic development of Nikši . The study will be the basis for further projects to address urban development and traffic issues aimed at improving urban quality, environmental protection and sustainable mobility. The elaboration of the study will include the forecast of social and economic development of Nikši elaborated along with the proposed solutions for a general traffic regulation of Nikši .

The study of Nikši 's traffic development will tie all the authorised subjects interested in the planning and the construction of a traffic regime.

3.2 Social services and infrastructure

In cooperation with Montenegro, the Republic of Slovenia implements part of its priorities in the field of international development cooperation by contributing to the strengthening of social services which, under the present Programme, also comprise the support for and improvement of conditions for research and development of know-how in the field of pharmaceuticals and medical equipment.

The Parties will seek to improve certain social services and good practice by paying due consideration to social and personal safety. Activities will indirectly contribute to the modernisation of local self-governance. Projects will focus on supporting the development of education, modernising the social infrastructure and enhancing economic development through innovative approaches aimed at ensuring a higher quality of tourist services. The regional development approach will be taken into consideration as it aims to contribute to peace, security and stability in the region. Within this context, the Parties will seek to encourage and preserve cultural diversity and intercultural dialogue.

Projects planned:

- 1. Equipping the laboratory of the Medications and Medical Equipment Agency in Podgorica**
- 2. Equipping the regional centre for cultural heritage management in Cetinje**
- 3. Creating the technical conditions required for ensuring social and personal safety in Cetinje**
- 4. Creating the technical conditions for raising the quality of tourist services in Cetinje**
- 5. Equipping the cultural centre "18. septembar" in Nikši**

Equipping the laboratory of the Medications and Medical Equipment Agency in Podgorica

The project envisages the equipment of the newly constructed modern functional facility of the Medications and Medical Equipment Agency and its national control screening laboratory. Adequately equipped laboratories will contribute to the health safety of the population, and the improved health care system, improved efficiency in discovering counterfeit medicines, and the development of know-how. Positive effects may be expected for the development of the pharmaceutical sector and the distribution network. This will facilitate the creation of new jobs both in production and distribution.

Equipping the regional centre for cultural heritage management in Cetinje

The Ministry of Culture of Montenegro is conducting preliminary activities for the establishment of a regional centre for cultural heritage management with the seat in Cetinje. The Regional Centre will encourage institutional capacities in the region for cultural heritage management, strengthening of management capacities, formation of a network of cultural heritage experts, expert training, and international cooperation in the field of cultural heritage management.

The Republic of Slovenia, participating in the Council of Ministers of Culture of South East Europe and the "Cultural Heritage – A Bridge towards a Shared Future", supported the establishment of the Centre through declarations adopted at ministerial conferences organised as part of these initiatives. Through its donation of equipment, Slovenia will contribute to attaining the goals defined in the Ljubljana Process.

Creating the technical conditions required for ensuring social and personal safety in Cetinje

Cetinje is a town with a rich heritage in culture, education, art and history. This is its main tourist offer potential that may facilitate the development of the town and the municipality. Local authorities seek to establish technical conditions for ensuring personal and social safety. With the establishment of a video surveillance system, the Cetinje local authorities wish to obtain relevant and most recent data and adapt its measures in order to improve the safety of its residents, tourists and buildings they visit and enable the police to obtain information in real time on the developments in the town. The project would help improve the safety of residents and facilities. Without any harmful effects to the environment, the project would help improve the tourist offer of the town and create the conditions for reducing the costs of protection for the residents, institutions and companies. Video surveillance as proposed in the mentioned project is an appropriate and effective manner to protect cultural heritage, which is in the interest of the local authorities. The preservation of cultural heritage is also a part of Slovenia's development policy.

Creating the technical conditions for raising the quality of tourist services in Cetinje

The development of tourism is a priority of the Montenegrin economy. Montenegro has resources essential for the further development of the tourist activity that stimulates the development of other complementary activities. Such development has an array of positive economic effects, including the reduction in the number of the unemployed and improvement of the residents' living standards. A diverse tourist offer and the integration of the sustainability criterion are development priorities.

The project to introduce a wireless network in the entire Cetinje area would enable free Internet access to tourists and the residents of Cetinje. This would raise the level of the tourist offer and particularly benefit those residents of Cetinje that do not have Internet access due to their economic situation.

Equipping the cultural centre "18. septembar" in Nikši

The Nikši Municipality is planning the reconstruction and adaptation of the interior of the "18. septembar" cultural centre. The donation of the Republic of Slovenia would be used to equip the halls and other premises with appropriate furniture and equipment, to procure stage equipment, lighting as well as audio and video equipment. The goal of the project is to improve the conditions for cultural activity in Nikši which would facilitate social development of the municipality and have positive impacts on the education of the young population. It will facilitate the creation of new jobs and thus contribute to the economic progress of the municipality and overall development of the local community.

III TECHNICAL ASSISTANCE

Article 4

The Republic of Slovenia supports Montenegro's European perspective, the process of integration into the European Union and the adoption of EU standards and norms. The Republic of Slovenia provides Montenegro with expert assistance in the harmonisation of its national legislation with the European *acquis* and in its implementation. The Parties and their respective institutions cooperate closely with the aim of accelerating the process of Montenegro's European integration and making it as effective as possible. In 2011 and 2012, the cooperation within this framework will focus on the following areas:

4.1

Strengthening of administrative capacities of the Ministry of Sustainable Development and Tourism in the field of environment and spatial planning:

- The activities of the Environment Inspection Service in the field of environment and spatial planning;
- Environment protection ;
- Harmonisation of the construction system with the *acquis communautaire* in force relating to the environment and spatial planning;
- Harmonisation of national regulations with EU regulations relating to the living environment.

4.2

Preparation for the transposition of the INSPIRE Directive to the national legislation and the role of the national mapping and surveying authority in the process.

4.3

Strengthening of administrative capacities of the Ministry of the Interior and Public Administration with expert assistance in activities relating to Montenegro joining the European Union and assistance in the implementation of reforms for a more efficient work of the police.

4.4

Strengthening of administrative capacities of the Ministry of Health in the following fields:

- illicit drugs;
- cosmetic products;
- monitoring the consumption of medications financed from public funds and inspection (pharmaceutical control and financial expert control);
- harmonisation of the legislation with the *acquis communautaire*;
- assistance in the implementation and adoption of tobacco legislation, control of communicable diseases, strengthening of human and material resources, consolidation of blood transfusion medicine, adoption of legislation on tissues and cells, and adoption of measures in the field of mental health.

4.5

Strengthening of administrative capacities of the Statistical Office in the field of labour statistics, living standards and social services.

4.6

Strengthening of administrative capacities of the Ministry of Foreign Affairs and European Integration in the field of EU affairs organisation.

4.7

Strengthening of administrative capacities for IPA programming and implementation – including the efficient drawing of funds of pre-accession assistance and the establishment of appropriate structures that will enable efficient drawing.

4.8

Assistance to the Games of Chance Administration in strengthening administrative capacities to exercise control over the monitoring and information system by drafting relevant legislation and regulations in this area, and by preparing the technical, human resources and expert potential for the introduction and implementation of the on-line information system in Montenegro.

4.9

Reform of the education system and strengthening of administrative capacities of the Ministry of Education and Sports and the Education Institute.

4.10

Strengthening of administrative capacities of the Ministry of Economy in the field of energy in the following segments:

- Introduction of procedures, requirements and criteria for energy efficiency in spatial planning and the development of infrastructural investments and the establishment of mechanisms for monitoring the

effects and reporting, particularly from the perspective of realising the commitments assumed relating to the Agreement on Energy Security;

- Establishment and development of energy management schemes in public sector structures, focusing on the development of the energy consumption monitoring system and reporting;
- Expert assistance in the implementation of the third energy package of the EU;
- Transfer of experience of EU Member States in the implementation of measures for the protection of electricity and gas consumers;
- Expert assistance in the management of energy statistics;
- Expert assistance in the development of a production guarantee system relating to renewable sources of energy and highly efficient combined heat and power generation;
- Expert assistance in joining the European Small Hydropower Association.

4.11

Strengthening of administrative capacities of the Ministry of Sustainable Development and Tourism in the introduction of an information system for uniform tourist records, a central tourist register and a legislative framework relating to the tourist services offer, including sports, recreation and adventure activities

4.12

Strengthening of administrative capacities in the area of combating corruption.

4.13

Strengthening of administrative capacities of the local self-governance structure through the exchange of experience in the field of regional development and EU cohesion policy.

4.14

Training and strengthening of administrative capacities of the public radio-television service with the transfer of knowledge and experience in the introduction of digital technology.

4.15

Strengthening of administrative capacities and assisting the Ministry of Justice in the rule of law, including the standards set forth in European Union negotiations chapters 23 and 24.

4.16

Strengthening of administrative capacities of the Bureau of Metrology:

- Elaboration of a plan for regulations in the field of supervision of precious metal objects and preparatory activities for Montenegro to become Party of the Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals;
- Cooperation in the field of metrology at the level of countries.

4.17

Reform and capacity building of the Development Fund of Montenegro.

Article 5

The Government of the Republic of Slovenia shall provide, within the limits of its capabilities and according to the needs of the Government of Montenegro, expert assistance in other areas of strengthening the country's administrative capacities.

Article 6

Expert assistance shall be provided mainly in the forms of consultations and the exchange of experience between experts of the two Parties, exchange of materials and expert opinions and the training of public officials through study visits, seminars and workshops.

Article 7

Specific activities and their implementation shall be coordinated by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia and the Ministry of Foreign Affairs and European Integration of Montenegro within the Joint Committee.

Article 8

Expert assistance of the Republic of Slovenia to Montenegro shall be financed by the Government of the Republic of Slovenia which has earmarked funds for 2011 to the amount of EUR 180,000 in its International Development Cooperation Programme for 2011 and 2012. The basis for the allocation of funds in 2012 will be the 2011 allocation.

If the project or activity is conducted in Montenegro, only the participants from the Republic of Slovenia are entitled to the reimbursement of the expenses incurred.

If the project or activity is conducted in the Republic of Slovenia, participants from the beneficiary are entitled to the reimbursement of travel expenses from the beneficiary's capital to the Republic of Slovenia and back, accommodation in the Republic of Slovenia and public transportation expenses during the participation in the project or activity.

Other possible expenses related to the implementation of the project or activity are also covered according to the project plan and the programme of activities.

IV OTHER FORMS OF COOPERATION

Article 9

The Parties agree to encourage development activities of the implementing institutions from the Republic of Slovenia in Montenegro and the cooperation of non-governmental organisations. They will support other areas and other forms of bilateral development cooperation, among them projects by non-commercial public services and projects implemented regionally in more or for more partner countries at a time. In its Framework Programme on International Development Cooperation and Humanitarian Assistance of the Republic of Slovenia for 2011 and 2012, the Government of the Republic of Slovenia envisaged additional funds also for such forms of development cooperation.

Article 10

Specific activities and the details relating to their implementation shall be coordinated by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia and the Ministry of Foreign Affairs and European Integration of Montenegro within the Joint Committee.

FINAL PROVISIONS

Article 11

The Joint Committee shall draw up a report on the implementation of activities and the use of funds provided for within this Programme.

Article 12

The logo of the Republic of Slovenia and of Slovenia's international development cooperation shall be used for official communication relating to the donation.

Article 13

Should any problems be encountered during the realisation of individual projects or additional development projects be identified for the consolidation of the economic and social infrastructure, the Parties may agree to amend the selection of projects. This shall be done through the Joint Committee for

Development Cooperation. The agreement adopted shall be formalised in the form of protocol which shall be integral part of this Programme and enter into force in accordance with Article 14 hereof.

Article 14

This Programme shall enter into force on the thirtieth day following its signing and remain in force until 31 December 2012. Any activities still underway and not concluded by 31 December 2012, shall be carried on in compliance with the provisions of the Programme until their conclusion unless otherwise agreed by the Parties.

Done at Podgorica on _____ 2011 in two originals in the English language.

For the Republic of Slovenia

For Montenegro